

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 029907 23 Увп
Бања Лука, 05.10.2023. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу судија овог суда Смиљане Мрше предсједника вијећа, те Страхине Ђурковића и Божане Вулић чланова вијећа, уз учешће Жељке Вујановић као записничара, у управном спору по тужби С.Б. из Г., заступане по пуномоћнику, Д.С., адвокату из Г. (у даљем тексту: тужитељица), против рјешења тужене Скупштине Града Г. број ... од 13.7.2021. године, у предмету именована члана градске изборне комисије, одлучујући о захтјеву тужене за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 029907 21 У од 30.9.2022. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 05.10.2023. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 029907 21 У од 30.9.2022. године се укида и предмет враћа нижестепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Ставом 1 изреке пресуде уважена је тужба против оспореног акта којим су за чланове градске изборне комисије именовани: Б.Р., дипл. правник – члан; М. Д., дипл. правник – члан; Ј.К., дипл. правник – члан и Д.Р.М., дипл. географ-демограф, члан. Ставом 2 изреке обавезана је тужена да тужитељици надокнади трошкове управног спора, док је ставом 3 изреке одбијен приједлог тужитељице за издавање привремене мјере којом се тражи забрана извршења оспореног рјешења.

Суд се у образложењу пресуде позвао на одредбу члана 2.12 став 5 Изборног закона Босне и Херцеговине („Сл. гласник БиХ“ број 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16 и 41/20, у даљем тексту: Изборни закон БиХ) да чланове градске изборне комисије именује скупштина града уз сагласност Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, те на члан 10 став 2 Упутства о утврђивању квалификација, броја, именовану и разрјешењу и обуци чланова изборне комисије основне изборне јединице у БиХ („Сл. гласник БиХ“ број 29/018 и 36/19, у даљем тексту: Упутство) којим је прописано да Централна изборна комисија даје писмену сагласност на одлуку о именовану чланова изборне комисије и ту сагласност доставља надлежном органу коју исту доставља и кандидатима који су учествовали у поступку избора чланова комисије. Даље суд истиче да је спорно да ли је тужитељици достављено обавјештење о избору кандидата при чему скупштина града приликом именована мора дати одговарајуће образложење, односно навести разлоге који су је тако определијелили приликом

одлучивања, а што је у овом случају изостало, јер Скупштина „општине“ Г. доносиће оспорени акт не наводи било какве разлоге изузев да је тако одлучила цијенећи положај кандидата на листи, па акт не садржи образложење прописано чланом 197 став 2 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18 – у даљем тексту: ЗОУП), а што има за посљедицу немогућност оцјене његове законитости па то представља довољан разлог садржан у члану 10 тачка 1 Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС) за његово поништење. Потом суд додаје да чињеница што рјешење није постало коначно, будући да Централна изборна комисија није дала сагласност, је без утицаја на другачије одлучивање суда јер је рјешење изазвало одређене посљедице у правном промету. На крају суд закључује да тужитељица није поднијела захтјев за одлагање извршења оспореног акта, него је тражила забрану извршења рјешења, па суд није имао могућности расправљати о том приједлогу, јер ЗУС не прописује поступање по привременој мјери због чега је ставом 3 изреке пресуде такав приједлог одбачен.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање побијане пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужена побија наведену пресуду из разлога садржаних у одредби члана 35 став 2 ЗУС. Истиче да је неспорна чињеница да је тужена донијела рјешење број ... од 13.7.2021. године у чијој тачки 3 диспозитива је наведено да рјешење ступа на снагу давањем сагласности на исто од стране Централне изборне комисије БиХ; да је тужена својим актом број ... од 16.7.2021. године затражила сагласност ЦИК, а тужитељица је тужбу упутила 13.8.2021. године иако је рјешењем ЦИК број ... од 12.8.2021. године одбила дати сагласност на акт о именовану комисије тако да је тај акт остао без правног учинка, односно није почео производити правно дејство јер није ни постао коначан у смислу члана 7 ЗУС па није ни могао бити побијан тужбом у управном спору, при чему нижестепени суд у образложењу наводи да нестицање својства коначности оспореног управног акта није препрека за мериторно одлучивање наводећи да је тај акт произвео правне посљедице иако не износи које и какве посљедице, па тужена сматра да је такво мишљење суда погрешно и да је у конкретном случају тужбу требало одбацити као пријевремену. Будући да је суд донио незакониту одлуку предлаже да се захтјев уважи, а побијана пресуда укине.

Тужитељица у одговору на захтјев истиче да је побијана пресуда правилна и законита, а наводи захтјева неосновани. Наводи да је тужена донијела наведено рјешење и у поуци о правном средству навела да је против истог дозвољено покретање управног спора подношењем тужбе Окружном суду Бањалука у року од 30 дана од дана достављања, па странка не може сносити штетне посљедице због погрешно датог упутства. Напомиње да је оспорено рјешење изазвало правне посљедице за тужитељицу јер је учествовала као кандидат на јавном конкурс за избор за члана градске изборне комисије и да је поступила по правној поуци из наведеног рјешења при чему су и настали трошкови тог поступка. Предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев и побијану пресуду по одредбама члана 39 ЗУС, затим одговор тужитељице, као и цјелокупне списе овог управног спора, а и предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Поступак избора чланова изборних комисија, па између осталих, и општинске, односно градске изборне комисије регулисан је Изборним законом БиХ и Изборним законом Републике Српске („Сл. гласник РС“, број 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12, 109/12, 45/18 и 18/20, у даљем тексту : Изборни закон РС).

Тако је одредбом члана 2.12 став 5 Изборног закона БиХ прописано да чланове општинске изборне комисије именује скупштина општине, односно општинско вијеће уз сагласност ЦИК на основу јавног огласа по процедури коју утврђује Централна изборна комисија БиХ посебним прописом, а ставом 8 тог члана да скупштина општине именује предсједника из реда чланова општинске изборне комисије уз сагласност ЦИК. Квалификације, број и именовање чланова су ближе регулисани Упутством.

Исто тако одредбом члана 17 став 3 Изборног закона РС прописано је да чланове општинске, односно градске изборне комисије и њеног предсједника именује скупштина општине, односно скупштина града уз сагласност ЦИК.

Одредбом члана 7 став 1 ЗУС прописано је да се управни спор може водити само против коначног управног акта, а ставом 2 тог члана да је управни акт, у смислу овог закона, акт којим надлежни орган из члана 4 овог закона рјешава о извјесном праву или обавези, односно непосредном личном интересу, физичких и правних лица или других странака у каквој управној ствари.

Дакле, да би се радило о управној ствари потребно је да надлежни орган управе, или други орган у вршењу јавних овлашћења рјешава о извјесном праву или обавези, односно непосредном личном интересу физичких и правних лица или других странака, а према одредби члана 7 став 1 ЗУС, управни спор се може водити само против коначног управног акта.

Није спорно да је Скупштина Града Г., у оквиру овлашћења прописаних Изборним законом БиХ и Изборним законом РС, одлучивала о избору чланова градске изборне комисије на основу процедуре и поступка који је регулисан изборним законодавством и Упутством па је и заштита учесника изборног процеса обезбијеђена у оквиру органа који су дефинисани изборним законодавством. Тако је прописано да сагласност на избор чланова и предсједника општинске изборне комисије даје ЦИК и тек давањем те сагласности, акт Скупштине општине, односно града о избору чланова и предсједника општинске, односно градске изборне комисије добија квалификацију (елемент) коначности како то, правилно, истиче тужена у захтјеву.

На рјешење Скупштине Града Г., о именовању чланова градске изборне комисије, које представља оспорени акт, ЦИК није дала сагласност, а што произлази из њеног акта број ... од 12.8.2021. године, па наведено рјешење није постало коначно и против истог није било могуће покренути управни спор, без обзира што је у том рјешењу дата погрешна правна поука, да је дозвољено покретање управног спора.

Међутим, да је наведено рјешење Скупштине града Г. о именовању чланова градске изборне комисије и постало коначно, опет против истог није могуће водити управни спор, јер рјешење ЦИК којим се даје или не даје сагласност на рјешење скупштине општине или града о именовању општинске, односно градске изборне комисије је коначни акт који се може побијати жалбом пред Апелационим одјељењем Суда Босне и Херцеговине на основу одредбе члана 6.9 став 1 и 2 Изборног закона БиХ, како је то и наведено у поуци о правном средству у том рјешењу, будући да ЦИК у поступку давања сагласности провјерава правилностведеног поступка избора чланова општинске, односно градске изборне комисије у складу са одредбама Изборног закона БиХ и Упутства.

Дакле, против одлуке скупштине општине, односно града о избору чланова општинске, односно градске изборне комисије, правна заштита је обезбијеђена путем ЦИК и коначно жалбом Апелационом одјељењу Суда Босне и Херцеговине како је то уосталом наведено у правној поуци рјешења ЦИК број ... од 12.8.2021. године којим није дата сагласност на избор чланова градске изборне комисије од стране Скупштине града Г., а по рјешењу од 13.7.2021. године.

Стога је правилно одлучивање у овој правној ствари подразумијевало оглашавање суда ненанадлежним и одбацивање тужбе у смислу одредбе члана 16 став 3 Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13 – у даљем тексту: ЗПП), које одредбе се на основу члана 48 ЗУС, сходно примјењују на правила поступка која нису уређена Законом о управним споровима.

Наиме, цитираном одредбом је прописано да ће се суд по службеној дужности огласити ненадлежним, укинути спроведене радње и одбацити тужбу кад утврди да за рјешавање спора није надлежан суд у Републици Српској.

Из наведених разлога се нижестепени суд, по правилу, требао огласити ненадлежним, укинути све спроведене радње и одбацити тужбу, али како је суд одлучивао о тужби иако није био надлежан, при чему оспорени акт није био ни коначан, то је починио повреде одредаба ЗУС, па је захтјев ваљало уважити, побијану одлуку укинути и предмет вратити нижестепеном суду на поновно суђење.

Код таквог стања ствари, овај суд налази да је побијаном пресудом остварен разлог њене незаконитости из одредбе члана 35 став 2 ЗУС, па се захтјев тужене, на основу одредаба члана 40 тог закона уважава, побијана пресуда укида и предмет враћа на поновно суђење.

О трошковима поступка одлучиће нижестепени суд сходно одредби члана 397 став 3 Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13) у вези члана 48 ЗУС.

Записничар
Жељка Вујановић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић